

Warszawa, 3 stycznia 2024r.

**Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym
Doktor nauk farmaceutycznych Katarzyny Wójcik-Pszczoty
ubiegającej się o stopień naukowy doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki farmaceutyczne**

Niniejszą recenzję przygotowałem w związku z decyzją Rady Dyscypliny Nauki Farmaceutycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 6 listopada 2023r. o powołaniu mnie na recenzenta w wyżej wspomnianym postępowaniu. Oceny całościowego dorobku Kandydatki dokonałem z punktu widzenia wymogów podanych w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. 2021 poz. 478 z późn. zm.).

Przebieg pracy zawodowej habilitantki

Pani Katarzyna Wójcik ukończyła studia na kierunku biologicznym Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego, otrzymując w czerwcu 2009 r. tytuł zawodowy magistra biologii ze specjalnością biologia komórki. W tym samym roku rozpoczęła studia doktoranckie na Wydziale Lekarskim Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego (CMUJ). W kwietniu 2015 r. uzyskała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej nadany przez Radę Wydziału Lekarskiego CMUJ na podstawie rozprawy zatytułowanej „*Czynniki regulujące transformację fibroblastów oskrzelowych w miofibroblasty u chorych a astmę*”. Promotorem tej rozprawy był profesor Marek Sanak.

W roku 2013, zapewne po zakończeniu czteroletnich studiów doktoranckich, Pani mgr Katarzyna Wójcik została zatrudniona na stanowisku asystenta w Zakładzie Biochemii Farmaceutycznej Wydziału Farmaceutycznego CMUJ. W roku 2016 została tamże awansowana na stanowisko adiunkta, na którym jest zatrudniona do chwili obecnej.

Ocena osiągnięcia naukowego będącego podstawą postępowania habilitacyjnego

Zgodnie z art. 219 ust. 2 Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego jest zobowiązana wykazać, że posiada w dorobku naukowym osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny naukowej, w tym co najmniej jedną monografię naukową lub jeden cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b tej ustawy.

Jako osiągnięcie naukowe habilitantka wskazała cykl sześciu powiązanych tematycznie prac opublikowanych w anglojęzycznych czasopiśmie naukowych, nadając mu tytuł „*Aktywność przeciwzapalna i przeciwzwłóknieniowa nowych inhibitorów fosfodiesteraz z grupy pochodnych puryno-2,6-dionu o potencjalnym zastosowaniu w terapii astmy oskrzelowej*”. Wszystkie publikacje wchodzące w skład cyklu są pełnoformatowymi pracami doświadczalnymi opublikowanymi w sześciu różnych czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym publikujących prace z dziedziny farmakologii. Wszystkie te czasopiśmie znajdują się w wykazie, o którym wspomina ustawa, przy czym dwa z nich mają tam po 140 punktów, trzy po 100 punktów, a tylko jedna publikacja (kończąca cykl) ma punktów 70. Sumaryczny IF sześciu prac wchodzących w skład osiągnięcia habilitacyjnego wynosi 29,9, a suma punktów z wykazu ministerialnego wynosi 650.

Publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego wskazanego przez habilitantkę są tematycznie powiązane, a tytuł nadany osiągnięciu jest zgodny z ich treścią. Wszystkie są wieloautorskie, liczba współautorów wynosi od 9 do 13. Wielość autorów nie jest zaskakująca, bowiem w badaniach opisanych w tych publikacjach wykorzystane zostały bardzo liczne komplementarne techniki badawcze, od syntezy substancji przeznaczonych do badań, przez badania na hodowlach komórkowych, do eksperymentów na zwierzętach doświadczalnych. Nie ulega jednak wątpliwości, że Pani habilitantka odgrywała w tych badaniach wiodącą rolę. We wszystkich sześciu artykułach tworzących cykl jest Ona zarówno pierwszym autorem, jak i (jedynym lub jednym z dwóch) autorem korespondencyjnym. W dokumentacji towarzyszącej wnioskowi o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego znajdują się oświadczenia współautorów wskazujące, jaki był udział każdego z nich w badaniach które stanowiły podstawę opublikowanej pracy. Jedni współautorzy występują w kilku, a nawet we wszystkich sześciu publikacjach cyklu, a ich udział polegał albo na wykonywaniu czynności technicznych, albo na konsultacji wyników i dyskusji tekstu pracy. Udział innych współautorów był epizodyczny i ograniczony tylko do czynności technicznych, takich jak „współudział w pobraniu wybranych tkanek od zwierząt doświadczalnych”, czy „oznaczenie w badanych próbkach poziomu wybranych cytokin za pomocą techniki Luminex”. W jednym przypadku pozyskanie oświadczenia od osoby, której rola w badaniach polegała na syntezie (bądź resyntezie) badanych substancji, okazało się technicznie niemożliwe. Osoba ta była współautorem czterech publikacji z cyklu i jej oświadczenie zostało zastąpione przez oświadczenie podpisane przez autorów korespondencyjnych tych publikacji. Wydaje się to rozwiązaniem właściwym, gdyż zazwyczaj to właśnie autorzy korespondencyjni w chwili składania pracy do czasopiśmie zobowiązani są wskazać, jaki był udział każdego z współautorów w powstaniu przedkładanego manuskryptu.

W dokumentacji dołączonej do wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego znajduje się obszernie *omówienie własnych badań*, poprzedzone wstępem zatytułowanym *Wprowadzenie do tematyki osiągnięcia naukowego*, w którym przedstawiony jest skrótowo stan wiedzy i techniki w zakresie patogenezy astmy oskrzelowej i perspektyw wykorzystania niespecyficznych inhibitorów fosfodiesterazy w leczeniu tej choroby. Chociaż tekst ten nie podlega ocenie, gdyż nie został opublikowany, ułatwił on recenzentowi dojście do przekonania, że osiągnięcie naukowe habilitantki stanowi znaczny wkład w rozwój farmakologii w dziedzinie poszukiwania nowych, skuteczniejszych i bezpieczniejszych leków na astmę oskrzelową.

Ocena aktywności zawodowej habilitantki

Zgodnie z art. 219 ust. 3 Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego powinna wykazać się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej. Pani habilitantka ten wymóg spełniła.

Łączna liczba publikacji ze współautorstwem habilitantki wynosi 46, ich sumaryczny IF to 152,4, łączna liczba punktów ministerialnych 2809, a indeks Hirscha wg bazy Web of Science Core Collection wynosi 15. Liczba realizowanych przez nią różnej wielkości projektów badawczych wynosiła 18, w tym w 9 przypadkach była kierownikiem projektu.

Świadectwem istotnej aktywności naukowej habilitantki w jej podstawowym miejscu pracy, czyli Wydziale Farmaceutycznym CMUJ, było przyznanie przez Dyrektora Narodowego Centrum Nauki w maju 2018 r., w ramach konkursu OPUS-14, środków finansowych w wysokości 1,292 mln zł na realizację projektu badawczego pt. *7,8-dipodstawione pochodne teofiliny będące silnymi inhibitorami wybranych izoenzymów PDE, jako nowe związki o potencjale ograniczającym przebudowę drzewa oskrzelowego w astmie – badania w modelach in vitro i in vivo*. Warto podkreślić, że w projekcie tym, którego Pani habilitantka była kierownikiem, wg metryki projektu opublikowanej przez NCN, udział wzięło 11 badaczy pracujących w różnych jednostkach organizacyjnych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Projekt został już rozliczony, a w jego wyniku ukazało się 5 pełnoformatowych publikacji w międzynarodowych czasopismach naukowych i 9 tekstów w publikacjach pokonferencyjnych.

Świadectwem istotnej aktywności naukowej realizowanej przez habilitantkę w zagranicznej instytucji naukowej jest list Profesora Reinouda Gosensa z Department of Molecular Pharmacology, University of Groningen w Holandii z dnia 30 maja 2023r. Autor tego listu stwierdził, że Pani Katarzyna Wójcik-Pszczoła w roku 2017 dołączyła do Jego laboratorium jako stypendystka European Respiratory Society i w czasie krótkiego pobytu wykonała szereg badań dotyczących wpływu wybranych nowych inhibitorów fosfodiesteraz na ludzkie fibroblasty płucne. Zainicjowana podczas tego pobytu współpraca była kontynuowana po powrocie i zaowocowała pięcioma publikacjami których profesor Gosens jest współautorem.

Podsumowanie

Na podstawie analizy przedstawionego do oceny kompletu dokumentów stwierdzam, że osiągnięcia naukowe i aktywność naukowa kandydatki spełniają wszystkie warunki stawiane osobom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego, określone w art. 219 Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. W związku z tym wnioskuję do Rady Dyscypliny Nauki farmaceutyczne Uniwersytetu Jagiellońskiego o dopuszczenie kandydatki do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania Jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplinie nauki farmaceutyczne.

Prof. dr hab. n. med. Paweł Grieb